

## 14 — O SILÊNCIO DA KIANDA

*Aquele que faz uma besta de si mesmo livra-se da dor de ser homem\**

~Samuel Johnson

„...Kad je prošlo deset i dva dana i sestre se nisu vratile, najmlađi brat je krenuo da ih traži. Prešao je reku, prekoračio dolinu i ušao u šumu. Ma-Kiši su ga videle. Gde god je on napravio korak i one su. Kad god je zastao, čekale su ga. Ma-Kiši nisu mogle da pojedu najmlađeg brata, jer on se nije plašio, a stomaci ovih čudovišta se hrane strahom iz srca. I tako su njihova lica hijena ostala skrivena iza guste crne kose, kao što su i Ma-Kiši ostale sakrivene od pogleda malog dečaka...”

Savimbi je začutao. Drvena vrata su zaškrupala i kroz snop svetla se skotrljala crna rupa u belilu u obliku Ngende. Ngenda. Oči su mu se belasale u mraku. Nije plakao kao ostali. Hrabri ćutljivi Ngenda. Iako je smrdelo, Idrisu je iz svog kaveza mogao da oseti miris krvi. More je šuštalalo i gutalo tišinu. Ngendine crvene sive pantalone su se na kolenima povukle u mrak. Trup broda je krckao.

Savimbi je ustao i prišao kavezu a ostali su ga pratili. Idrisu nije mogao da napusti svoj mali zatvor, pa su plesali molitvu boginji Kiandi pred rešetkama. Unutra ispred i spolja ispred. Kianda ne bira. Kianda huči i ponekad sluša. *Poslušaj nas*. Kod kuće su govorili da je plesati

---

\* He who makes a beast of himself gets rid of the pain of being a man

~Samuel Johnson

lakše nego govoriti. Ipak, Savimbi je rekao da ovaj put nije dovoljno da samo igraju. Reči je Savimbija naučio njegov deda vrač. Ngenda je svima govorio da on laže i da izmišlja molitve i priče. Zato Savimbi nije hteo da mu izvida rane kao ostalima. Krv ne staje, ali strah trne. *Potopi nas, progutaj nas*. Idrisu mu je verovao. Strah nekad boli daleko više od rana. Idrisu se više nije plašio. *Kianda, oslobodi nas*.

„U snu ti dođeš u moje selo, a beli ljudi nisu tu. Onda nas moj deda vodi da pričamo sa pticama. Ptice ne bi volele tvoje kavez, Idrisu. Rekle bi da je previše mali. I smrdljiv.“ Savimbi se smejao belo i iskreno. Idrisu je voleo njegov smeh. Noću su sedeli naslonjeni na rešetke i pričali. Unutra na rešetke i spolja na rešetke. I pričali.

„Ako nas ne prodaju ostaćemo zajedno.“

„Deda kaže da će da nas prodaju.“

„Završi priču, Savimbi. Šta je najmlađi brat uradio?“

Savimbi je zauzeo pripovedačku pozu.

„Zaspao je. A Ma-Kiši su prišle da onjuše da li ima straha u njegovim snovima. Ali dečak je sanjao svoje sestre. Ponovo su bili zajedno i on im je govorio da ih voli. Ma-Kiši su prilazile sve bliže jer nisu poznavale osećanje koje je mirisalo iz dečakovih snova, nagingjale su se sve više sve dok crna kosa jedne Ma-Kiši nije dodirnula dečakov obraz. Probudila ga je. U trenutku dok san još nije pobegao iz njegovih očiju Ma-Kiši su u senkama sna videle tri sestre i prepoznale svoja lica u njihovim...“

„Nemoj da prekidaš.“

„Deda mi je ispričao da se magija razbila i da su se sestre vratile kući. Ja mislim da su Ma-Kiši pojele dečaka.“

„Zašto?“

„Iz straha.“

Kiandina tišina je mesec potpalublja. Oči dečaka prepoznaju tešku morsku noć i navlače kapke preko stvarnosti. Idrisu ne spava. Savimbijeva šaka počiva u njegovoj i trza se u naletima prvih snova. Idrisu posmatra dečake koji su izabrali najmanje neudobna mesta u drvenoj utrobi broda i razmišlja kako mu nije krivo što se branio i ujedao. Kad ga san uzjaše spavaće i u kavezu. Posmatra usnule jadne dečake. Posmatra mirno i zadubljen u misli sve dok mu pogled ne ispuni crna senka. Idrisu ustukne. Ngenda se grozničavo nasmeši.

„Sutra punim sedam godina. Savimbi više neće biti najstariji.“ Glas mu je čudan. Idrisu čvrsto steže Savimbijevu ruku. Ngendine velike oči više nisu bele. Žute se kao mesec. Njegovo čelo naslonjeno na rešetke se čudnovato meškolji. Pramen crne kose mu pada do korena nosa. Diše ubrzano i nozdrve mu se šire i skupljaju i luče svetlucave potočiće preko usana. *Kianda, poslušaj nas.* Drhti i zubi mu cvokoću. *Potopi nas, proгутaj nas.* Krivi glavu i kezi se. *Oslobodi nas.* Crni nokti posežu...

„Idrisu! Idrisu!“ Dečak iz kaveza je otvorio oči i ugledao Savimbu kako ga drmusa kroz rešetke kaveza. „Loš san, Idrisu, probudi se.“ Svi dečaci su se okupili oko kaveza, a Idrisu je pogledom tražio samo Ngendu.

„Povredio si se.“ Na ruci je ugledao veliku posekotinu. „Bacakao si se na sve strane, jedva sam te zadržao.“

„Gde je Ngenda?“

„U svom ćošku. Nije se pomerio otkad se vratio. Zašto?“

„Danas mu je rođendan.“

„Zašto se Idrisu više ne moli sa nama?“

„Bolestan je.“

„Kada će da ozdravi?“

„Kad stignemo.“

„A gde idemo?“

„Ne znam.“

„Hoćeš li nam ispričati priču pre tišine?“

„Ne večeras.“

Savimba je ležao pored kaveza. Kiandina tišina je san svih dečaka. Samo je Savimba bio budan i razmišljao kako će da izgubi prijatelja. Pre nego što mu je san slepio kapke čuo je šum. Okrenuo se i video dva meseca kako ga grozničavo gledaju.

„Bojim se, Savimba.“ Idrisu je drhtao. Prestrašen, Savimba se ot-  
kotrljao od kaveza, a Idrisu je bolno zaškrgutao zubima i zamahnuo  
rukom kroz rešetke ne mogavši da se susdrži. „Ne plaši se. Molim te,  
nemoj da se plašiš“, prošištao je. Savimba je ustao i gledao svog druga.  
Idrisu je balavio. Telo mu je bilo pogrbljeno i u grču. Istezao je vrat  
prema ramenu. „Muče me, Savimba. Muče me njihovi snovi. Plaše  
se...“

Savimba je pogledao po potpalublju. Dečaci su ležali na mestima za koje su se izborili. Negde u dubini mraka video je kako se crna senka miče i savija.

„Ngenda se hrani.“

Savimba je stajao u mestu nekoliko trenutaka i onda zakoračio prema kavezu. *Poslušaj nas*. Legao je pored rešetki i u Idrisuovu šaku položio svoju. *Potopi nas, progutaj nas*. Pomislio je na Ngendu i Ma-Kiši i na dedine reči o bezdanoj moći straha i osetio hladnu pljuvačku na ruci. Kroz telo su mu prošli trnci a kroz kožu nestrpljivi zubi. *Kianda, oslobodi nas*.

Kada su se vratanca nad dečacima otvorila lisabonsko sunce je zavrištalo kroz zgusnuti ustajali mrak. Tek su ljudske senke zaklonile neprijatnu svetlost i pružile priliku očima da se otvore. Dva po dva žuta meseca su se palila u tmini ispraćena mljackanjem pljuvačke i lepljivim krckanjem kostiju. Tek nekoliko trenutaka je prošlo pre nego što je smrad evropskog straha prodro u utrobu broda. A onda je tišina preplavila dan.